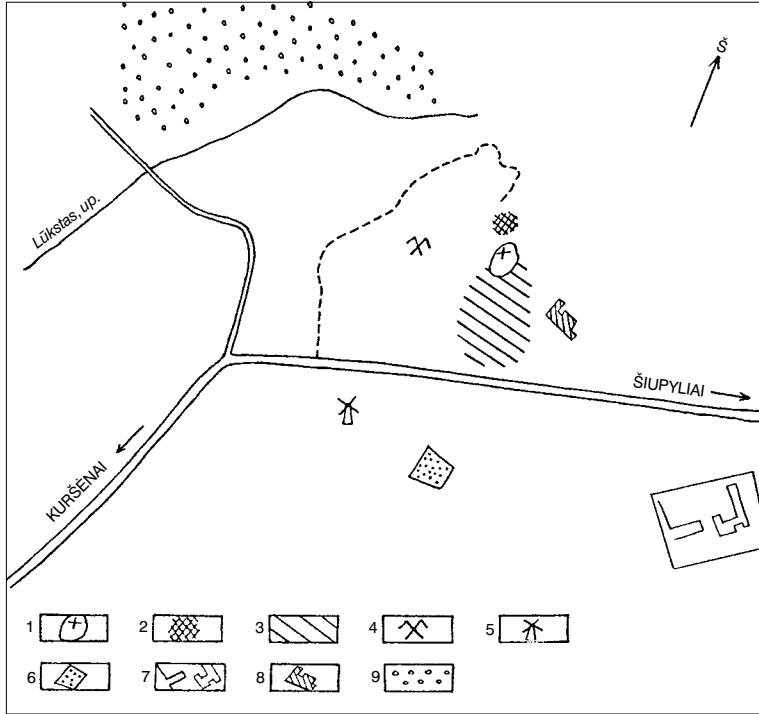

Mažeikių kapinynas

Ilona Vaškevičiūtė

Lietuvos istorijos institutas

Kapinyno situacija

1 pav. Mažeikių kapinyno situacijos planas:

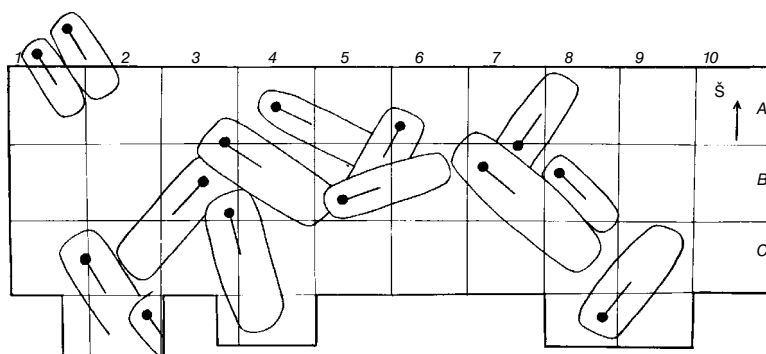
- 1 – kapinynas,
- 2 – kaimo kapinaitės,
- 3 – žvyro karjeras,
- 4 – buvusi gyvenvietė,
- 5 – malūnas,
- 6 – pilkapynas,
- 7 – Biržų k. gamybinis centras,
- 8 – Juozapaičių sodyba,
- 9 – miškas

Mažeikių kapinynas yra Šiaulių rajone, Gruzdžių apylinkėje, Mažeikių kaime, 2 km į V nuo Šiupėlių gyvenvietės, kelio Gruzdžiai–Kuršėnai dešinėje pusėje, 300 m nuo jo (1 pav.). Kapinynas buvo rastas tik pradėjus eksploatuoti žvyro karjerą ir 1976 m. įrašytas į saugomų Nekilnojamojų kultūros vertybių sąrašą.

Prieš tyrimus kapinynas užėmė apie 60 × 75 m dydžio kalvelę, kurios PV pakraštys yra žvyro karjeras, o ŠR atsiremia į XIX–XX a. pradžios kaimo kapinaites. Tyrimai pradėti 1985 m., jiems vadovavo šio straipsnio autorė. Per tyrimų sezoną buvo iškasinėtas 750 m² plotas, surasti 133 palaidojimai. Paaiškėjus, jog žvyro karjerui reikalingas daug didesnis plotas nei manyta, 1988 m. darbai buvo atnaujinti. Tačiau per kelis karjero eksploatavimo metus nukentėjo ir paliktas netyrinėtas V kalvelės pakraštys. Minėtais metais darbai buvo atnaujinti. Iširtas dar 350 m² plotas, surasti dar 57 palaidojimai. Darbai buvo tęsiami ir 1989 m. Tačiau atvykus į vietą paaiškėjo, jog nukastas ir ŠR kalvelės pakraštys, o tyrimams paliktas tik siauras kalvelės ruožas palei kapinaičių tvorą. Čia iširta dar 111 m² plotas ir surasta 14 palaidojimų.

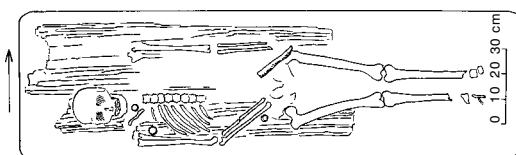
Iš viso per trejų metų tyrimų sezoną iširtas 1 100 m² plotas, surasta 204 kapai, surinkta apie 580 dirbinių¹.

¹ Vaškevičiūtė I. Mažeikių (Šiaulių raj.) XVI–XVII a. kapinynas, *Lietuvos archeologija* (toliau – LA), Vilnius, 1995, t. 11, p. 290–316.

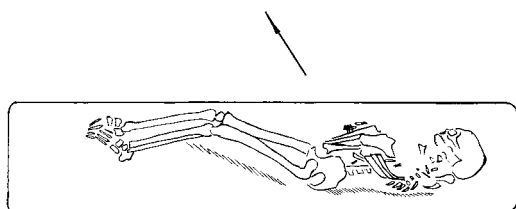
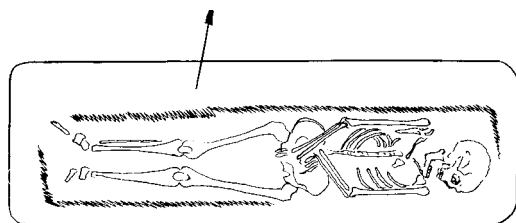
2 pav. Kapų eilė
Mažeikių kapinyne

Radiniai perduoti į Lietuvos nacionalinį muziejų². Žvalgomųjų archeologinių tyrinėjimų metu B. Dakanis surinko dar 56 radinius³.

Laidosena

Mirusieji laidoti negiliai. Duobės kastos ovalios formos 200 × 80–170 × 50 cm dydžio, jų kontūrai išryškėja jau 30 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, o duobės dugnas pasiekiamas 60–80 cm gylyje. Duobių kontūrai visada ryškūs, išskyrus tuos atvejus, kai duobė kasama jau esamos duobės vietoje ir šioji sunaikinama. Laidota eilėmis, kurios nėra visai tvarkingos (2 pav.). Beveik 50% kapų dėl vienokių ar kitokių priežasčių apnaikinta. Ypač blogai išlikę vaikų kapai. Jie sudaro apie 25% visų kapų. Nemaža vaikų palaidota kartu su suaugusiu mirusiuoju, ypač kūdikiai (ar naujagimiai). Vyresni vaikai dažniausiai įlaidojami į anksčiau palaidoto mirusiojo kapą, dėl ko šis neretai ir apnaikinamas.

3 pav. Kapas Nr. 131

4 pav. Kapas Nr. 110

Laidota karstuose, dalyje kapų išlikę karsto medienos dalys – šonai, dugno gabalai (k. Nr. 12–15, 24–26, 28, 32, 33, 36, 39, 40, 47, 55, 70, 71, 74, 95, 96, 110, 118, 125, 126, 131, 161, 187, 195) (3, 4 pav.). Kartais kojūgalyje ir galvūgalyje randamos vinys. Matyt, karstų būta ir skobtinių, ir lentinių. Pastebėta, jog vaikai laidoti daugiausiai skobtiniuose, o suaugusieji – lentiniuose karstuose.

5 pav. Kapas Nr. 96

Laidota galvomis į V, ši kryptis vyraujanti. Į V, PV ir ŠV palaidota 94% visų mirusiųjų ir tik 6% laidoti R, ŠR ir PR kryptimi. Mirusieji guldyti aukštelninkai, ištiestomis kojomis. Išimtis tik kapas Nr. 96. Čia mirusioji palaidota ant dešiniojo šono, truputį sulenktomis per ke-

² Inv. Nr. AR 695:1–574.

³ Inv. Nr. AR³ 695:575–630.

lius kojomis (5 pav.). Rankos ištiestos palei šonus, padėtos ant dubens kaulų arba įvairiai sudėtos krūtinės–juosmens srityje (6 pav.).

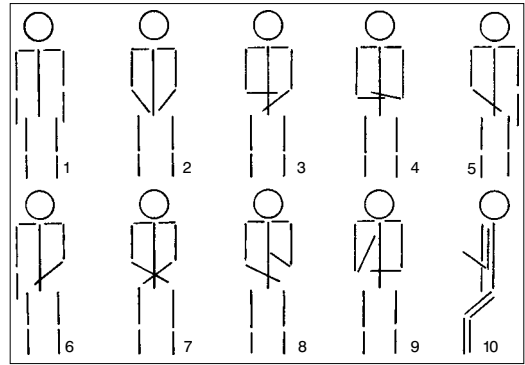
Įkapės

Dauguma mirusiųjų laidoti su įkapėmis, tačiau jos nėra nei gausios, nei įvairios. Daugiausia tai peiliukai, žiedai ir monetos. Kiek rečiau kapuose randami galastuvai, skiltuvai, verpstukai, adatinės, segės, diržo sagtys ir kt. Visi rastieji papuošalai – žalvariniai, darbo įrankiai – geležiniai. Išimtis tik diržo sagtys, dalis jų – žalvarinės, kitos – geležinės. Įkapės randamos paprastai įprastinėse vietose, t. y. taip, kaip buvo nešiojamos – žiedai ant pirštų, peiliukai ir kt. darbo įrankiai – juosmens srityje, nes, matyt, buvo nešiojami pririšti prie diržo. Monetų radimo vietos labai įvairios: jeigu jos rastos piniginėje-kapšelyje, tai jis padėtas dubens srityje, tačiau dauguma monetų rastos be tvarkos išmėtytos po visą karstą – ir galvos, ir kojų srityje, ir karsto šonuose. Monetos dėtos ir „po mirusiuoju“, ir „ant mirusiojo“. Neretai ne tik monetos, bet ir žiedai randami įmesti į karstą taip pat be jokios tvarkos. Kyla mintis, kad dalis monetų bei žiedų buvo metami į karstą su mirusiuoju atsisveikinti atėjusių giminių ar pažįstamų. Tokių reiškinį pastebi ir vėlesnių laidojimo papročių tyrinėtojai⁴.

Radiniai

Peiliai. Jų rasta 54 (k. Nr. 2, 7, 11, 19, 20, 22, 25, 29, 33, 36, 51, 50, 52, 58, 65, 73, 74, 80, 82, 90, 99, 107, 115, 128, 131, 134, 137–139, 141, 146, 148, 151, 159, 164, 165, 171, 173, 174, 178, 186, 189, 190, 202, 204 ir 9 atsitikt.). Iš jų 6 įtveriamieji (k. Nr. 58, 115, 134, 137 ir 2 atsitikt.), o likusieji – kriauniniai. Peilių geležčių nugarėlės tiesios, koteliai – mediniai. Kriaunelės pritvirtintos 3–4 žalvarinėmis vinutėmis. Peilių ilgis – 10–20 cm, geležtės – 7–17 cm, plotis – 1,7–2,1 cm (7:1–4 pav.). Peiliai – universali įkapė, dėta tiek į vyrų, tiek į moterų, tiek ir į vaikų kapus. Randami juosmens arba kojų srityje. Į kapą greičiausiai dėti pritvirtinti prie diržo ar juostos. Dauguma jų labai blogai išlikę, matyt, metalo būta ne itin gero. Peiliai – dažna įkapė visuose feodalinės Lietuvos senkapiuose. Jau kiti šių paminklų tyrinėtojai pastebėjo, jog įtveriamieji peiliukai gauseni XV–XVI a. pradžios kapuose, o XVI a. antrojoje pusėje–XVII a. juos pakeičia kriauniniai⁵. Mažeikių radiniai taip pat patvirtina šią išvadą.

Kirviai. Kirvis rastas 1, vyro kape Nr. 134. Buvo padėtas dešinėje galvos pusėje, ašmenimis į galvą, kotu – kojų link. Kirvis pentinis, masyvus, 15,5 cm ilgio, pentis beveik stačiakampė, skylė kotui trikampė, ašmenys platus – 10 cm (8 pav.). Kirvių randama dar ir XV a.

6 pav. Schema.

Mirusiųjų rankų padėtis:

- 1 – 13,7%; 2 – 23%;
3 – 3%; 4 – 4,6%;
5 – 16,7%; 6 – 13,7%;
7 – 16,7%; 8 – 4,6%;
9 – 1,5%; 10 – 1,0%

⁴ Vyšniauskaitė A. Laidotuvių papročiai XIX–XX a. pirmaisiais dešimtmečiais, *Iš lietuvių kultūros istorijos*, Vilnius, 1961, t. 3, p. 157.

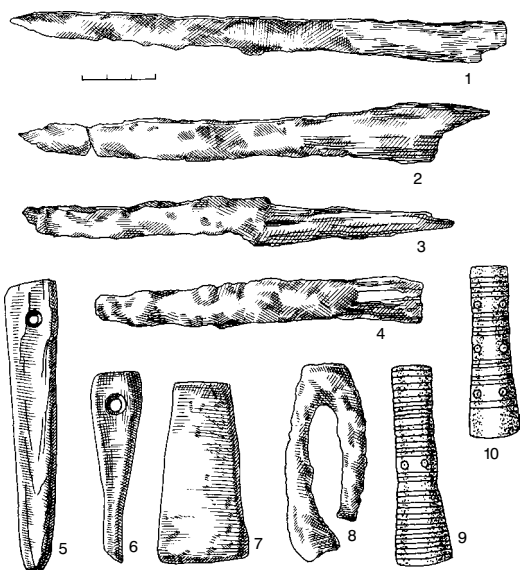
⁵ Urbanavičius V. Jakštaičių senkapis, *LA*, Vilnius, 1979, t. 1, p. 131.

kapuose, tačiau vėliau paprotys dėti kirvį į kapą nyko. Matyt, neatsitiktinai šiame kapinyne jis rastas tik vieninteliame kape, bet be tiksliai datuojamų įkapių.

Galąstuvai. Rasti 7 (k. Nr. 2, 3, 36, 73, 90, 123 ir 1 atsitikt.). Visi jie – akmeniniai, vieni jų trapecijos formos, 7 × 5 × 1,5 cm dydžio (k. Nr. 2, 73), kiti – pailgi, 8 × 2,5 × 1,8 cm dydžio, su skylute gale, skirta pritvirtinti prie diržo (7:5–7 pav.). Rasti vyrų kapuose, padėti prie alkūnės arba kojų. Akmeniniai galąstuvai į kapą vyrui dedami nuo II a. po Kr.⁶ ir randami dar ir XIV–XVI a. pab. kapuose⁷. Pastaruoju metu jų rasta net ir XVII a. viduriu datuojuose kapuose⁸. Šiame kapinyne jie rasti su 1555–1569 m. kalimo monetomis, tad turėtų būti ne vėlesni nei XVI a. pabaigos.

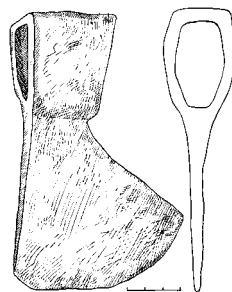
Skiltuvai. Rasti 2 (k. Nr. 52 ir atsitikt.). Jie geležiniai, uždari, ovalo formos, 7,5 × 3,5 ir 7,2 × 3,6 cm dydžio. Kape rastasis padėtas ten, kur paprastai dėti visi buitinės paskirties daiktai – juosmens srityje, nes, matyt, nešiotas prisegtas prie diržo (7:8 pav.). Šalia skiltuvo rastas ir nedidelis titnago gabalėlis. Skiltuvai kartu su titnagu randami ir kituose XIV–XVI a. kapinyuose⁹. Sprendžiant iš kartu su skiltuvu rastų monetų, kapas datuotinas XVI a. vid. ar pabaiga (1525–1568).

Adatinės ir adatos. Rastos 4 adatinės (k. Nr. 133 ir 3 atsitikt.). Dvi jų (kape rastoji ir 1 atsitikt.) kaulinės, cilindro formos, į apačią platėjančios, 7–8 cm ilgio, ornamentuotos skersiniais ranteliais ir akutėmis. (7:9, 10 pav.). Kaulinės adatinės randamos retai. Be Mažeikių, jų žinoma Liepiniškėse, (Utenos r.), Sariuose (Švenčionių r.), Jakštaičiuose (Šiaulių r.)¹⁰. Adatinė rasta juosmens srityje, matyt, buvo pritvirtinta prie diržo. Kape kitų įkapių nebuvę, todėl tikslesnė chronologija neaiški. Kaip mano tyrinėtojai, tokia įkapė būdinga siuvėjų kapams, o XV–XVI a. jais būdavo tik vyrai¹¹. Dar dvi rastos atsitiktinai – žalvarinės, piltuvėlio formos, pagamintos iš sulenktos žalvarinės skardelės, kurias šonuose sujungia

7 pav. Radiniai: 1–4 – peiliai iš k. Nr. 29, k. Nr. 73, k. Nr. 115, k. Nr. 107; 5–7 – galąstuvai iš k. Nr. 36, k. Nr. 73, k. Nr. 2; 8 – skiltuvas iš k. Nr. 52; 9–10 – adatinės atsiktinės ir iš k. Nr. 133

8 pav. Kirvis iš k. Nr. 134

⁶ Michelbertas M. *Senasis geležies amžius Lietuvoje*, Vilnius, 1986, p. 170.

⁷ Urbanavičius V. *Rumšiškėnai XIV–XVI amžiais*, Vilnius, 1970, p. 8.

⁸ Varnas A., Ivanauskas E. Šapnagių (Akmenės r.) XVI–XVII a. senkapiai, *Lietuvos TSR Mokslų akademijos darbai, A serija* (toliau – MADA), 1987, t. 3(100), p. 26.

⁹ Urbanavičius V. Jakštaičių senkapis, *LA*, Vilnius, 1979, t. 1, p. 137.

¹⁰ Urbanavičienė S. XV–XVI a. I pusės Lietuvos kaimo siuvėjai, *Jauųjų istorikų darbai*, Vilnius, 1987, t. 6, p. 97.

¹¹ *Ten pat.*

kniedės. Adatinės 6,7 ir 7,8 cm aukščio, viršuje 3,6 ir 3,0 cm pločio, apačioje – 1,2 ir 1,4 cm.

Adata rasta tik viena, atsitiktinai. Ji žalvarinė, išlikusi ne visa.

Verpstukai. Rastas tik vienas, atsitiktinis. Jis akmeninis, plokščias, apie 4 cm skersmens, 0,6 cm storio. Verpstukai – moterims būdingi darbo įrankiai. XIII–XIV a. kapuose jie dažnai randami visoje Lietuvos teritorijoje, o nuo XV a. paprotys dėti verpstukus į kapą nyko, tad XV–XVI a. jie jau rečiau randami.

Papuošalai

Segės. Rasta 10 (k. Nr. 2, 76, 120, 203 ir 6 atsitikt.): šešios pasaginės ir keturios (k. Nr. 2, 120, 2 atsitikt.) apskritos.

Pasaginės segės 3 tipų: gyvūniniais galais (k. Nr. 125, 203 ir atsitikt.), platančiais (k. Nr. 76) ir daugiakampiais galais (atsitikt.) (9:1, 3–4 pav.).

Segės nedidelės, 3,5–5 cm skersmens. Gyvūninių segių lankelis vytas, gyvūnėlių galvutės labai stilizuotos; daugiakampiais galais segės lankelis taip pat vytas, tik ties galais apvalaus skersinio pjūvio, daugiakampiai galai puošti akučių ornamentais; platančiais galais segės lankelis rombo skersinio pjūvio, tik patys galai apvalūs. Segės rastos liemens, dubens ar net kojų srityje. Matyt, jomis buvo susegtas ne drabužis (tokiu atveju segės būtų rastos krūtinės srityje), o drobulė, į kurią buvo įsuptas mirusysis. Pasaginės segės daugiakampiais, storėjančiais ir gyvūniniais galais pradedamos nešioti nuo X a. ir ypač gausiai jomis puoštasi XI–XIII a. Daug rečiau jų randama XV a. kapuose, bet pasitaiko rasti ir XVII a. kapuose¹². Šiame kapinyne segės rastos kapuose kartu su 1615–1616 m. kalimo monetomis. Pasaginės segės datuojamo XVII a. pirmąją puse. Apskritos segės pagamintos iš žalvarinės skardelės, 4–6 cm skersmens, nepuošnios, neornamentuotos (9:2, 5 pav.). Jos pradedamos nešioti XIV–XVI a.¹³ Šiame kapinyne rastos kartu su 1555–1559 m. kalimo monetomis, todėl ir datuojamos XVI a. viduriu ar pabaiga.

Smeigtukai-segtukai. Rasti 2 (k. Nr. 86 ir 88). Abu žalvariniai, labai smulkūs, labiau primenantys adatėlę su „galvute“, nei smeigtuką. Jų ilgis – 4,5 cm, rutulio formos galvutės skersmuo – 0,4–0,5 cm (9:16 pav.). Vienas rastas pakaušio srityje, kitas – po kaukole. Iš radimo vietos aišku, jog jais buvo susegta galvos apdanga – skarelė, nuometas ir pan.

Tas pat pasakytina ir apie smeigtukus, rastus kituose to meto kapinyuose¹⁴. Kai kada jais galėjo būti susegtas ir drabužis ar audinys (Šapnagiuose rasti virš mirusiojo rankų), kartais įdėti į piniginę. Aptinkami smeigtukai nuo XIV a. Mažeikiuose rasti kartu su Gustavo II Adolfo Rygos miesto šilingu (be tikslesnės datos) ir XVII a. šilingo likučiais.

Auskarai. Rasti tik viename kape (Nr. 93) ir dar trys – atsitiktinai. Kape rastieji pagaminti taip: iš žalvarinės vielutės sulenktas žiedas ir į jį įkabintas žalvarinis strypelis, kuris vieno auskaro baigiasi kilpele, kito – burbuliuku (9:9–10 pav.). Tokio tipo auskarai E. Svetiko yra skiriami 3 tipo X atmainai¹⁵. Atsitiktinai rastieji – tokio pat tipo, tik blogai išlikę. Lietuvoje auskarai pradedami nešioti pa-

¹²Urbanavičius V. *Rumšiškėnai XIV–XVI amžiais*, Vilnius, 1970, p. 20.

¹³*Ten pat*, p. 19.

¹⁴Varnas A., Ivanauskas E. Šapnagių (Akmenės r.) XVI–XVII a. senkapiai, *MADA*, 1987, t. 3(100), p. 27; Urbanavičius V. *Rumšiškėnai XIV–XVI amžiais*, Vilnius, 1970, p. 20.

¹⁵Svetikas E. XIV–XVII a. *Alytaus kapinynas*, Alytus, 1988, t. 1, p. 21.

lyginti vėlai – tik XIV a. Manoma, jog šis paprotys atkeliavo į Lietuvą iš slavų kraštų. Tai patvirtina ir tas faktas, kad jie dažniau ir randami Rytų ir Pietų Lietuvoje¹⁶. Mažeikių kapinyno auskarai datuojami XVI–XVII a. pirmąja puse¹⁷.

Karoliai. Rasti 2 (k. Nr. 19 ir 36). Kape Nr. 19 rastas nedidelis mėlyno nupjauto rutulio formos karoliukas, o k. Nr. 36 – alavinis, tačiau labai blogai išlikęs. Jie rasti po apatiniu žandikauliu, matyt, nešioti po vieną kaip amuletai. Karoliai retai randami ir kituose to meto Lietuvos kapinyuose.

Sagos. Vyrų kapuose Nr. 7 ir Nr. 36 krūtinės srityje rastos žalvarinės sagos. Kapo Nr. 36 sagos plokščios, apskritos, pakraščeliai puošti spurgeliais. Kapo Nr. 7 saga – nupjauto rutulio formos, su dviem skylutėmis viršuje (9:12, 13 pav.). Rastos kapuose su Zigmanto III Vazos Rygos miesto šilingu.

Sagtys. Jų rasta 17 (k. Nr. 30, 47, 57, 63, 65, 80, 82, 90, 111, 122, 141, 154, 186, 204 ir 3 atsitikt.) (9:17–21 pav.).

Kaip rodo vėlyvųjų Lietuvos kapinynų medžiaga, su diržais laidojo ir vyrus, ir moteris, ir vaikus¹⁸. Nors šiame kapinyne organinė medžiaga išlikusi neblogai, tačiau odinių diržų liekanų aptikti nepavyko. Rastos tik metalinės sagtys, kurios galėjo būti tiek prie odinių, tiek ir prie austinių diržų. Tai, kad nešioti ir austiniai diržai, rodo ir Griežės kapo Nr. 10 pavyzdys¹⁹. Sagtys buvo gaminamos ir iš geležies (k. Nr. 47, 57, 111, 122, 141, 154, 186, 204 ir atsitikt.), ir iš žalvario. Sagtys įvairių formų – stačiakampės, apvalia priekine dalimi, ovalo. Visų formų sagtys chronologiškai vienalaikės, rastos kartu su 1509–1620 m. monetomis. K. Nr. 49 juosmens srityje buvo padėta balto metalo grandis. Jos tvirtinamos prie diržų ir skirtos kapšeliams-piniginėms ar peiliukams prikabinti²⁰. Rasta kartu su 1537–1542 m. datuotomis monetomis.

Kabutis. Žalvarinis kabutis-kryželis rastas kape Nr. 6. Kryžmos galai užbaigti 3 iškiliais spurgeliais ir puošti akutėmis. Viršutiniame gale yra kilpelė (9:11 pav.). Rastas po apatiniu žandikauliu, be kitų įkapių.

Amuletai. Žalvariu kaustyti žvėrių nagai rasti k. Nr. 107 ir 120 (du) ir dar du – atsitiktiniai. Kape rastieji buvo padėti juosmens srityje šalia peiliuko rankenėlės. Viršutinėje amuleto dalyje įtaisyta kilpelė jį prikabinti prie diržo; abu apkalėlio galai užlenkti į vidų ir sudaro dvi mažas kilpeles. Prie apkausto pritvirtinti ir žalvariniai kabučiai: k. Nr. 107 – akinių formos, k. Nr. 120 – lapelio (9:6–8 pav.). Kaustyti žvėrių nagai randami moterų kapuose jau nuo XIII–XIV a. iki XVIII a.²¹ Šiame kapinyne lokio nagai rasti kapuose be kitų tiksliai datuojamų įkapių.

Kriauklelės. Dvi kriauklelės rastos vaiko k. Nr. 125. Jos gulėjo neįpras-toje vietoje – akiduobėse. Viršutinėje kriauklelių dalyje išgręžta po skylutę, likusioji dalis nudažyta rausva spalva. (9:14–15 pav.). Atrodytų, jog vaikas bu-

¹⁶Urbanavičius V. *Rumšiškėnai XIV–XVI amžiais*, Vilnius, 1970, p. 26; Varnas A. Griežės k. (Mažeikių r.) XV a. pabaigos–XVII a. senkapiai, *MADA*, 1986, t. 3(96), p. 30; Varnas A., Ivanauskas E. Šapnagių (Akmenės r.) XVI–XVII a. senkapiai, *MADA*, 1987, t. 3(100), p. 28.

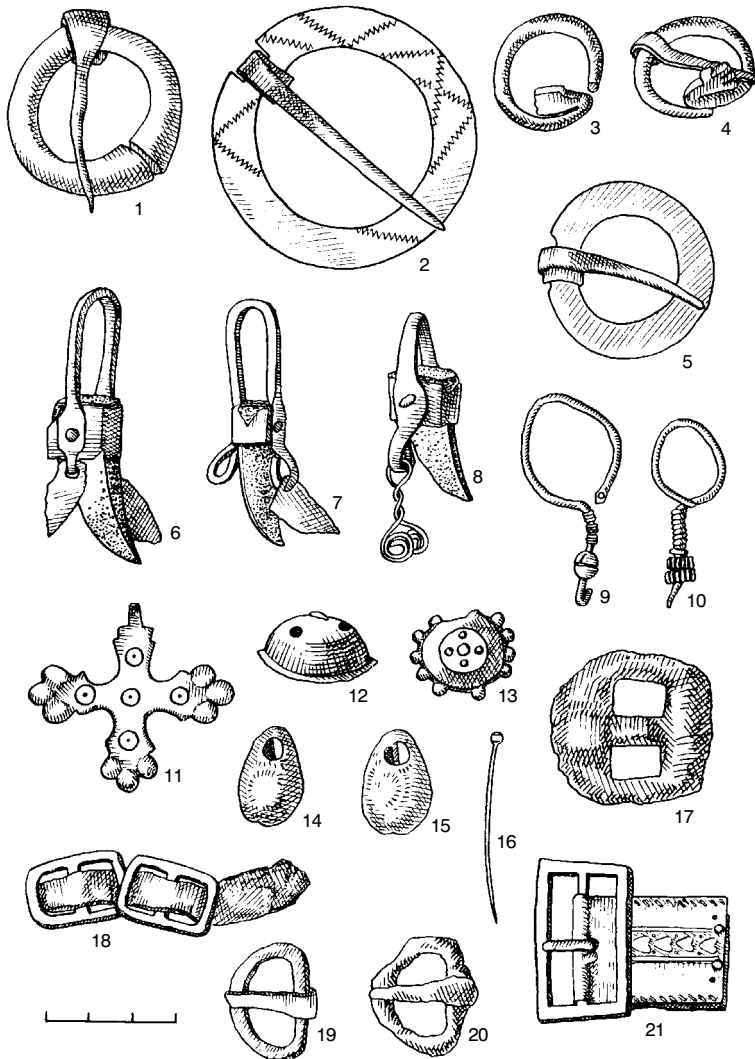
¹⁷Svetikas E. XIV–XVII a. *Alytaus kapinynas*, Alytus, 1988, t. 1, p. 19.

¹⁸Urbanavičius V. Jakštaičių senkapis, *LA*, Vilnius, 1979, t. 1, p. 148.

¹⁹Varnas A. Griežės k. (Mažeikių r.) XV a. pabaigos–XVII a. senkapiai, *MADA*, 1986, t. 3(96), p. 30.

²⁰Urbanavičius V. *Rumšiškėnai XIV–XVI amžiais*, Vilnius, 1970, p. 28.

²¹Urbanavičius V. Jakštaičių senkapis, *LA*, Vilnius, 1979, t. 1, p. 146; Varnas A. Griežės k. (Mažeikių r.) XV a. pabaigos–XVII a. senkapiai, *MADA*, 1986, t. 3(96), p. 30; Varnas A., Ivanauskas E. Šapnagių (Akmenės r.) XVI–XVII a. senkapiai, *MADA*, 1987, t. 3(100), p. 33.

9 pav. Radiniai:

1–5 – segės iš k. Nr. 76, k. Nr. 120, atsitiktinė, k. Nr. 125, k. Nr. 2;
 6–8 – kaustyti žvėrių nagai iš k. Nr. 120 ir k. Nr. 107;
 9–10 – auskarai iš k. Nr. 93;
 11 – kabutis iš k. Nr. 6;
 12–13 – sagos iš k. Nr. 7 ir k. Nr. 36;
 14–15 – kriauklės iš k. Nr. 125;
 16 – segtukas-adatėlė iš k. Nr. 88;
 17–21 – sagtys iš k. Nr. 57, k. Nr. 65; k. Nr. 63, k. Nr. 80, k. Nr. 30.

vęs neregys ir kriauklės simbolizavo akis. O gal jos turėjo ir kitą prasmę? Kape, be minėtų kriauklelių, rasta pasaginė segė gyvūniniais galais.

Žiedai. Tai gausiausia ir įvairiausia įkapių grupė. Kapuose jų rasta 263, o dar 31 – atsitiktinai, apžiūrint žvyruobę. Visi žiedai žalvariniai. Juos nešiojo ant abiejų rankų pirštų ir vyrai, ir moterys, ir vaikai. Atskiruose kapuose jų buvo nuo 1 iki 10 (k. Nr. 82, 132, 154) ar net 12 (k. Nr. 65), bet dažniausiai buvo 2–5 žiedai. Tuo pat metu nešioti kelių formų žiedai – įvijiniai, sukeistais galais ir uždari. Pastaroji grupė gausiausia, kurios žiedus galima skirstyti dar į tris pogrupius – juostinius, praplatinta priekine dalimi, primenančia akį, ir praplatinta profiliuota priekine dalimi, kuri puošta duobutėmis.

Įvijinių žiedų rasta trys (k. Nr. 53 ir 2 atsitikt.). Žiedai dviejų–trijų apvijų, susukti iš plonos 0,2 cm pločio juostelės, 1,7 cm skersmens (10:8 pav.). Įvijiniai žiedai vėlyvuosiuose Lietuvos kapinynuose reti, dažniau iš to laikotarpio randami uždari juostiniai ar praplatinta priekine dalimi žiedai. Šiame kapinyne rasti tik 3 įvijiniai žiedai, Šapnagiuose iš 207 žiedų – 3 įvijiniai, Griežėje iš 29 – 3, Jakštaičiuose iš 92 – nė vieno

įvijinio²². Mažeikiuose rastas kape kartu su Zigmanto Vazos Rygos šilingu ir XVII a. Švedijoje kaldinto šilingo likučiais. Matyt, paprotys puošti įvijiniais žiedais jau nuo XIII a. pradeda nykti.

Sukeistais galais žiedų rasta tik du (k. Nr. 107 ir atsitikt.). Kape rastas iškirptas iš žalvarinės skardos, rombo formos priekine dalimi, puošta trimis akutėmis, nusiaurintais galais. Sulenkus žiedą, jo galai ne suvirinami, o užkeičiami (10:12 pav.). Tokio žiedo lengva keisti diametrą ir jį pritaikyti prie bet kokio storio piršto. Rastas kape be kitų datuojamų įkapių.

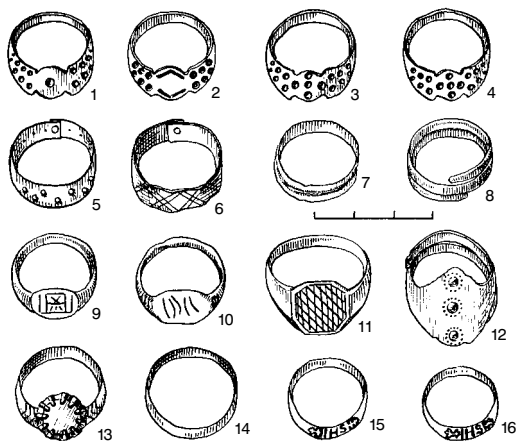
Rombo formos priekine dalimi ir atsitiktinai rastasis. Šie žiedai paplitę visuose XIV–XVI a. kapinynuose. Mažeikiuose jie retesni, nes didesnė dalis kapų datuojama XVI a. pab.–XVII a. pr., kada, matyt, šio tipo žiedai jau pradėjo užleisti vietą uždariems žiedams.

Juostinių žiedų rasta 70 (iš jų 19 atsitikt.). Šių žiedų juostelė plona (0,1–0,2 cm), plokščia, dalis žiedų turi negilius juostelės viduriu įrėžtus vieną ar du griovelius, kai kurių žiedų juostelės galai sujungti kniede. Dauguma šio tipo žiedų neornamentuoti, tik dalis turi išpaustas raides „IHS“ ir iš abiejų užrašo šonų – kuklus ornamentėlis, dažniausiai gėlės ar lapeliai (10:14–16 pav.). Šio tipo žiedai yra paprastesni, mažiau puošnūs. Rasti kapuose kartu su 1509 m. (k. Nr. 65) – 1623 m. (k. Nr. 14) monetomis.

Uždaryjū žiedų su platesne priekine dalimi – gausiausia. Jie skirtini į du pogrupius: vienų (51 žiedas) platesniosios dalies pakraščiai profiliuoti ir puošti duobutėmis ar iš jų sudarytais ornamentais, kitų (171) platesnioji dalis plokščia, ovalo formos, primena akį ir aiškiai atskirta nuo likusios žiedo dalies (10:1–4 pav.). Labai dažnai plokščioji žiedo dalis pažymėta įrėžtais ženklais – įkypais brūkšneliais ar brūkšnelių grupėmis (kurios tarsi sudaro nesuprantamus ženklus, įrašus) (10:9–10 pav.). Trijų žiedų akutės puoštos tinkleliu (k. Nr. 142 ir 2 atsitikt.) (10:11 pav.).

K. Nr. 37, 96 ir atsitikt. rasti žiedai, kurių priekinė dalis primena akutę. Kapuose rastųjų akutės žalvarinės, apskritos, puoštos iš centro į pakraščius einančiomis linijomis (10:13 pav.). Atsitiktinai rastasis turėjo „stiklinę“ akutę, kuri iškritusi. Šie žiedai rasti kapuose be monetų.

Visų suminėtų grupių žiedai paplitę visoje Lietuvoje ir gausiai randami XVI–XVII a. kapinynuose. Mažeikiuose šio tipo žiedai yra vėlyviausi, rasti su 1555–1665 m. kalimo monetomis.

10 pav. Žiedai:

1 – k. Nr. 54;

2 – k. Nr. 2;

3 – k. Nr. 49;

4 – k. Nr. 1;

5 – k. Nr. 49;

6 – k. Nr. 89;

7 – k. Nr. 2;

8 – k. Nr. 53;

9 – k. Nr. 54;

10 – k. Nr. 5;

11 – atsitikt.;

12 – k. Nr. 107;

13 – k. Nr. 37;

14 – k. Nr. 89;

15–16 – k. Nr. 91

²²Varnas A. Griežės k. (Mažeikių r.) XV a. pabaigos–XVII a. senkapiai, *MADA*, 1986, t. 3(96), p. 33; Varnas A., Ivanauskas E. Šapnagių (Akmenės r.) XVI–XVII a. senkapiai, *MADA*, 1987, t. 3(100), p. 30; Urbanavičius V. Jakštaičių senkapis, *LA*, Vilnius, 1979, t. 1, p. 146.

Kapinyno chronologija

Mažeikių kapinynas tipiškas XVI–XVII a. kaimiečių bendruomenės laidojimo paminklas. Jam įkurti buvo parinkta aukštesnė žvyringa kalvelė, kurią iš vakarų pusės juosė upelis.

Laidota tankiai, netvarkingomis eilėmis, vakarų kryptimi. Dar egzistavo paprotys dėti mirusiajam įkapes. Tačiau jos labai skurdžios – daugiausia peiliukai (kaip tik šiuo metu įtvėriamuosius keičia kriauniniai), žiedai ir monetos. Tik išimtiniais atvejais randamos segės, auskarai, galastuvai ir skiltuvai.

Gausiai randamos monetos leidžia tiksliai datuoti šį paminklą. Ankstyviausioji moneta – Žygimanto Augusto 1555 m. denaras, vėlyviausioji – Jono Kazimiero 1665 m. šilingas.

Kapinynas datuojamas XVI a. antrąja puse–XVII a.

Mažeikių kapinyno monetos

(Monetas iš kapų Nr. 1–132 ir atsitiktinai rastas identifikavo numizmatas Vytautas Aleksiejūnas.)

Kapas Nr. 1

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 15... m. denaras.

Kapas Nr. 2

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaras.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.
3. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.
4. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1558 m. denaras.
5. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1557 m. denaras.
6. Lietuva. Žygimantas Augustas. 15... m. denaras.
7. Lietuva. Žygimantas Augustas. 15... m. denaras.
8. Livonijos ordinas. (Talinas) Artigas. Be metų. P-0,45.

Kapas Nr. 7

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. šilingas.

Kapas Nr. 10

1. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665 m. šilingas.
2. Švedija. Karolis XI. 1665 m. Rygos m. šilingas.

Kapas Nr. 14

1. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.
2. Lietuva. Zigmantas Vaza. 1621 m. dvidenaris.
3. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1621 m. šilingas.
4. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1623 m. denaras.

Kapas Nr. 15

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. šilingas.

Kapas Nr. 16

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1616 m. Rygos šilingas.

Kapas Nr. 20

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1598 m. Rygos m. šilingas.

Kapas Nr. 25

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1566 m. dvidenaris. P-0,638.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1566 m. dvidenaris.
3. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1566 m. dvidenaris.
4. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1569 m. dvidenaris. P-0,595.
5. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris. P-0,622.
6. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.
7. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.
8. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.
9. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1565 m. pusgrašis.
10. Lietuva. Steponas Batoras. 1578 m. dvidenaris.
11. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.
12. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.
13. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.
14. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.
15. Lietuva. Steponas Batoras. 1578 m. dvidenaris.
16. Lenkija. Jonas Albrechtas. ... m. pusgrašis.

Kapas Nr. 26

1. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaras.

Kapas Nr. 30

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1569 m. dvidenaris.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.
3. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.

Kapas Nr. 31

1. Lietuva. Zigmantas Vaza. 16... m. dvidenaris.

Kapas Nr. 33

1. Lietuva. Zigmantas Vaza. 1620 m. dvidenaris.
2. Lietuva. Zigmantas Vaza. 1620 m. dvidenaris.
3. Lietuva. Zigmantas Vaza. 1620 m. dvidenaris.
4. Lietuva. Zigmantas Vaza. Šilingas. (Kaldintas 1623–1625.)
5. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1620 m. Rygos m. šilingas.
6. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. ? Rygos m. šilingas.
7. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1622 m. denaras.
8. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1622 m. denaras.
9. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1623 m. pusantrašilingis.

Kapas Nr. 34

1. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1623 m. denaras.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1558 m. denaras.

Kapas Nr. 35

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaras.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaras.
3. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaras.
4. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.
5. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.
6. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.

7. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.
8. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1557 m. denaras.
9. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1557 m. denaras.
10. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1558 m. denaras.
11. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1559 m. denaras.
12. Lietuva. Žygimantas Augustas. ... m. denaras.
13. Lietuva. Žygimantas Augustas. ... m. denaras.
14. Lietuva. Žygimantas Augustas. ... m. denaras.
15. Lietuva. Žygimantas Augustas. ... m. denaras.

Kapas Nr. 40

1. Švedija. Kristina. Rygos m. šilingas.

Kapas Nr. 44

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris. (Moneta panaši į falsifikatą.)

Kapas Nr. 48

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1617 m. šilingas.

Kapas Nr. 49

1. Livonijos ordinas. (Talinas) Hermanas fon Briugenėjus. 1537 m. šilingas.
2. Livonijos ordinas. (Talinas) Hermanas fon Briugenėjus. 1542 m. šilingas.
3. Prūsija. Albrechtas Hohencolernas. (1525–1568) denaras (be datos).

Kapas Nr. 52

1. Livonijos ordinas. (Ryga) Hermanas fon Briugenėjus. 1537 m. šilingas.
2. Prūsija. Albrechtas Hohencolernas. (1525–1568) denaras (be datos).

Kapas Nr. 53

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. šilingas.
2. Švedija. ? XVII a. šilingo likučiai.

Kapas Nr. 54

1. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.

Kapas Nr. 55

1. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.
2. Lenkija. Žygimantas I. 1509 m. pusgrašis.
3. Rygos vyskupystė. Vilhelmas Brandenburgietis ir Johanas fon der Rekke. 1550 m. šilingas.
4. Rygos vyskupystė. Vilhelmas Brandenburgietis. (1539–1563) šilingas (be datos).
5. Livonijos ordinas. (Ryga) Hermanas fon Briugenėjus. 1537 m. šilingas.
6. Livonijos ordinas. (Talinas) Hermanas fon Briugenėjus. 1542 m. šilingas.
7. Prūsija. Žygimantas I. 1533 (?) m. grašis.

Kapas Nr. 57

1. Lietuva. Aleksandras. Denaras (likučiai).

Kapas Nr. 59

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1559 m. denaras.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. ... m. denaras.

Kapas Nr. 64

1. Švedija. Kristina. 1645 m. šilingas.

Kapas Nr. 65

1. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.
2. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.
3. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1548 m. pusgrašis.
4. Lenkija. Žygimantas I. 1509 m. pusgrašis.
5. Lenkija. Žygimantas I. ... m. pusgrašis.
6. Livonijos ordinas. (Talinas) Hermanas fon Briugenėjus. ... m. šilingas (likučiai).

Kapas Nr. 67

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1559 m. denaras.

Kapas Nr. 70

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1613 m. šilingas.
2. Prūsija. Albrechtas Hohencolernas. 1558 m. šilingas.

Kapas Nr. 72

1. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.
2. Lietuva. Aleksandras. Denaras (likučiai).
3. Lietuva. Aleksandras. Denaras (likučiai).
4. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1559 m. denaras.
5. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1612 m. šilingas.

Kapas Nr. 73

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1569 m. dvidenaris.

Kapas Nr. 74

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1553 denaras.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaraas.

Kapas Nr. 80

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaras.
2. Lietuva. Steponas Batoras. Dvidenaris, kaldintas 1578 arba 1579 m. Mitavoje.
3. Lenkija. Žygimantas Augustas arba Zigmantas Vaza (?) Gdansko m. denaras.

Kapas Nr. 86

1. Švedija. Gustavas II Adolfas. Rygos m. šilingas.

Kapas Nr. 87

1. Švedija. Gustavas II Adolfas. Rygos m. šilingas.

Kapas Nr. 88

1. XVII a. šilingo likučiai.

Kapas Nr. 89

1. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.
2. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1615 m. Rygos m. šilingas (likučiai).

Kapas Nr. 91

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. šilingas.
2. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. šilingas.

Kapas Nr. 99

1. Švedija. Johanas. (1568–1592) 1/2 erės.

Kapas Nr. 102

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1607 m. šilingas.

Kapas Nr. 106

1. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1622 m. denaras.

Kapas Nr. 109

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1615 m. šilingas.
2. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. ... m. šilingas.
3. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. ... m. šilingas.

Kapas Nr. 111

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. šilingas.
2. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. šilingas. (Monetų likučiai.)

Kapas Nr. 112

1. Lietuva. Zigmantas Vaza. 1620 m. dvidenaris.
2. Lietuva. Zigmantas Vaza. 1620 m. dvidenaris.
3. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1620 m. Rygos m. šilingas.
4. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1623 m. Rygos m. pusanthro šilingo vertės moneta (pusantrašilingis).

Kapas Nr. 114

1. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.

Kapas Nr. 121

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. šilingas.
2. Lenkija. Jonas Albrechtas. Pusgrašis.

Kapas Nr. 126

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1612 m. Rygos m. šilingas.
2. Laisvasis Rygos miestas. (1562–1581) šilingas (likučiai).

Kapas Nr. 128

1. Kuršas (Kurliandija). Gothardas Ketleris. 1577 m. šilingas.

Kapas Nr. 131

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. 1615 m. šilingas.
2. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. ... m. šilingas.
3. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. ... m. šilingas.
4. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. ... m. šilingas.
5. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. ... m. šilingas.
6. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. ... m. šilingas.
7. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1611 (?) m. grašis.

Kapas Nr. 132

1. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1603 m. Rygos m. šilingas.
2. Livonijos ordinas. (Ryga) Hermanas fon Briugenėjus. 1546 m. šilingas.

Atsitiktinai iš suardytų kapų rastos monetos

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.
3. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1557 m. denaras.
4. Lietuva. Žygimantas Augustas. ... m. denaras.
5. Lietuva. Žygimantas Augustas. ... m. denaras.
6. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.
7. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.
8. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.
9. Lietuva. Steponas Batoras. 1579 m. dvidenaris.
10. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1594 m. Rygos m. šilingas.
11. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1599 m. Rygos m. šilingas.
12. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1612 m. Rygos m. šilingas.
13. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. 1620 (?) m. Rygos m. šilingas.
14. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. ... m. Rygos m. šilingas.
15. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. ... m. Rygos m. šilingas.
16. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. ... m. Rygos m. šilingas.
17. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. ... m. Rygos m. šilingas.
18. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. ... m. Rygos m. šilingas.
19. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1623 (?) m. denaras.
20. Kuršas (Kurliandija). Gothardas Ketleris. 1575 m. šilingas.
- 21–24. XVII a. šilingų likučiai, kaldinti Rygoje ir Lenkijoje (iš viso keturi vienetai).
25. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.
26. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.
27. Lietuva. Aleksandras. Denaras su gotikine A raide.
28. Lietuva. Aleksandras. Denaras su renesansine A raide.
29. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1558 m. denaras.
30. Lietuva–Lenkija. Zigmantas Vaza. Rygos m. šilingas (likučiai).

(Šias monetas identifiko Eugenijus Ivanauskas*.)

Kapas Nr. 139

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1569 m. dvidenaris.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.

Kapas Nr. 142

1. Lietuva. Zigmantas Vaza. 1599 m. šilingas.

Kapas Nr. 146

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1566 m. dvidenaris.

Kapas Nr. 150

1. Ryga. Zigmantas Vaza. 1612 m. šilingas.
2. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610–1614 m. šilingas.
3. Ryga. Zigmantas Vaza. 1614 m. šilingas.
4. Ryga. Zigmantas Vaza. 1615–1617 m. šilingas.
5. Ryga. Zigmantas Vaza. 1615–1617 m. šilingas.
6. Ryga. Zigmantas Vaza. 1615–1617 m. šilingas.

---

* Ivanauskas E. *Monetos ir žetonai Lietuvos senkapiuose 1387–1850*, Vilnius, 2001, p. 110–115.

Kapas Nr. 158

1. Ryga. Zigmantas Vaza. 1599 m. šilingas.
2. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610–1611 m. šilingas.

Kapas Nr. 161

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1566 m. dvidenaris.

Kapas Nr. 164

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1567 m. dvidenaris.

Kapas Nr. 167

1. Lietuva. Jonas Kazimieras. 1665 m. šilingas.

Kapas Nr. 172

1. Prūsija. Albertas. Šilingas.
2. Ryga. Zigmantas Vaza. 1603 m. šilingas.

Kapas Nr. 173

1. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1579 m. dvidenaris.
2. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1579 m. dvidenaris.
3. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1579 m. dvidenaris.
4. Ryga. Kristina. 165? m. šilingas.

Kapas Nr. 174

1. Lietuva. Zigmantas Vaza. 162? m. dvidenaris.
2. Ryga. Zigmantas Vaza. 1621 m. šilingas.

Kapas Nr. 175

1. Sidabrinis denaras ar šilingas?

Kapas Nr. 177

1. Ryga. Zigmantas Vaza. 1615 m. šilingas.

Kapas Nr. 178

1. Ryga. Zigmantas Vaza. 1595 m. šilingas.

Kapas Nr. 185

1. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1623 m. šilingas.
2. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.

Kapas Nr. 186

1. Lietuva. Aleksandro denaras.
2. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610–1614 m. šilingas.
3. Švedija. Gustavas II Adolfas. 1621 m. šilingas.
4. Livonija. Kristina. 164? m. šilingas.

Kapas Nr. 188

1. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.

Kapas Nr. 189

1. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1579 m. dvidenaris.
2. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1623 m. denaras.
3. Livonija. Kristina. 1652 m. šilingas.
4. Ryga. Karolis XI. 1663 m. šilingas.

Kapas Nr. 191

1. Ryga. Gustavas II Adolfas. 162? m. šilingas.

Kapas Nr. 193

1. Ryga. Gustavas II Adolfas. 1626 m. šilingas.

Kapas Nr. 194

1. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1623 m. šilingas.

Kapas Nr. 196

1. Ryga ar Livonija. Kristina. ... m. šilingas.
2. Ryga ar Livonija. Kristina. ... m. šilingas.
3. Ryga ar Livonija. Kristina. ... m. šilingas.

Kapas Nr. 200

1. Livonija. Kristina. ... m. šilingas.

Kapas Nr. 201

1. Lietuva. Zigmantas Vaza. 1624 m. šilingas.
2. Ryga. Kristina. 1650 m. šilingas.

Kapas Nr. 202

1. Ryga. Gustavas II Adolfas. 1625 m. šilingas.

Kapas Nr. 203

1. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610 m. šilingas.
2. Ryga. Zigmantas Vaza. 1615 m. šilingas.
3. Ryga. Zigmantas Vaza. 1616 m. šilingas.
4. Ryga. Zigmantas Vaza. 1616 m. šilingas.
5. Ryga. Zigmantas Vaza. 1616 m. šilingas.
6. Ryga. Zigmantas Vaza. 1616 m. šilingas.
7. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610–1619 m. šilingas.
8. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610–1619 m. šilingas.
9. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610–1619 m. šilingas.
10. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610–1619 m. šilingas.
11. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610–1619 m. šilingas.
12. Ryga. Zigmantas Vaza. 1610–1619 m. šilingas.

Kapas Nr. 204

1. Lietuva. Zigmantas Vaza. 1616 m. šilingas.
2. Ryga. ... 1575 m. šilingas.
3. Zigmantas Vaza. 1610 m. šilingas.
4. Zigmantas Vaza. 1610–1614 m. šilingas.
5. Zigmantas Vaza. 1617 m. šilingas.
6. Zigmantas Vaza. 1610 m. šilingas.

Atsitiktinai iš suardytų kapų rastos monetos

1. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1579 m. dvidenaris.
2. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1579 m. dvidenaris.
3. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1579 m. dvidenaris.
4. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1579 m. dvidenaris.
5. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1579 m. dvidenaris.
6. Kuršas–Žiemgala. Gothardas Ketleris. 1575 m. šilingas.
7. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1623 m. denaras.
8. Lenkija. Zigmantas Vaza. 1592 m. šilingas.
9. Lenkija. Zigmantas Vaza. 159... m. šilingas.

10. Lietuva. Aleksandras. ... m. denaras.
11. Lietuva. Aleksandras. ... m. denaras.
12. Lietuva. Aleksandras. ... m. denaras.
13. Lietuva. Aleksandras. ... m. denaras.
14. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1555 m. denaras.
15. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.
16. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1556 m. denaras.
17. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1557 m. denaras.
18. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1558 m. denaras.
19. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1559 m. denaras.
20. Lietuva. Žygimantas Augustas. 1570 m. dvidenaris.
21. Ryga. Zigmantas Vaza. 1594 m. šilingas.
22. Ryga. Zigmantas Vaza. 1599 m. šilingas.
23. Ryga. Zigmantas Vaza. 1602 m. šilingas.
24. Ryga. Zigmantas Vaza. 1609–1610 m. šilingas.
25. Ryga. Zigmantas Vaza. 161... m. šilingas.
26. Ryga. Zigmantas Vaza. 1611 m. šilingas.
27. Ryga. Zigmantas Vaza. 1612 m. šilingas.
28. Ryga. Zigmantas Vaza. 1612–1615 m. šilingas.
29. Ryga. Zigmantas Vaza. 1612–1615 m. šilingas.
30. Ryga. Zigmantas Vaza. 1616 m. šilingas.
31. Ryga. Zigmantas Vaza. 1620 m. šilingas.
32. Ryga. Zigmantas Vaza. 1621 m. šilingas.
33. Kristina. 1650 m. šilingas.

Straipsnio rankraštis gautas 2004 10 11, serijos „Lietuvos valsčiai“ Mokslo darbų komisijos įvertintas 2009 06 02, skelbti parengtas 2009 08 17.

Straipsnis numatomas spausdinti „Lietuvos valsčių“ serijos monografijoje „Gruzdžiai“, I dalis (vyr. redaktorius ir sudarytojas *Damijonas Šniukas*).

Straipsnio kalbos redaktorius *Albinas Masaitis*, korektorė *Rasa Kašėtienė*, anglų k. redaktorius, vertėjas *Aloyzas Pranas Knabikas*.

Straipsnio priedai, skelbiami atskirai (specializuotuose rinkinio skyriuose):

1. Straipsnio santrauka anglų kalba.
2. Žinios apie autorių.

© Skelbiant ar bet koku būdu panaudojant bet kurį svetainės www.llt.lt tekstą ar jo dalį kartu su juo privaloma skelbti interneto svetainės „Lietuvos lokaliniai tyrimai. www.llt.lt“ visą nesutrumpintą pavadinimą, straipsnio autorių, straipsnio pavadinimą, „Lietuvos valsčių“ serijos ir monografijos, kuriai straipsnis parašytas, pavadinimus bei straipsnio paskelbimo svetainėje www.llt.lt datą.